

Scénář k rozhlasové reportáži Jindřich Hýrek

Připravili: Hana Medunová, Jakub Halla, Emily Vildmanová, Prokop Nierostek, Martin Smolík a Vít Špilar ze ZŠ Bodláka a Pampelišky o.p.s. pod vedením Mgr. Dominiky Novákové

ZVUK – PRASKÁNÍ VELKÉHO OHNĚ

Kuba: Během chvíle shořel obrovský majetek.

Martin: V 50. letech Hýrkovým v Lomnici nad Popelkou znárodnili pilu. Komunisté z ní udělali prodejnu stavebnin. Součástí zabaveného majetku bylo velké množství parket. Ty byly složené v takových polích.

„Došlo k tomu, že do toho jednoho pole složili nehašené vápno, zatékalo tam někde a vznikl požár. Shořelo z těch polí 10 a v tom bylo za 12 miliónů zboží.“

Prokop: Tehdy stál rodinný dům kolem čtyřiceti tisíc korun.

„Pocházel jsem z podnikatelské rodiny, kde jsme si všechno museli udělat sami.“

Emily: Vypráví Jindřich Hýrek. Narodil se rok po požáru. To už byly motory z pily zaplombovány a odvezeny. Otec byl tím pádem donucen dělat jinou práci.

„Vozil chleba a musel ho vozit v noci, aby ve dne spal a nemohl se stýkat s ostatními. V 50. letech jsme neměli prakticky vůbec nic.“

Hana: Nejblíž měl malý Jindřich k prastrýci Josefu Žofkovi. Bydlel s nimi od doby, kdy mu zemřela žena i děti. Byl soustružník dřeva.

„Já jsem k němu měl blíž než ke svému otci, protože se mě věnoval a naučil mě takové dovednosti, které jsem využíval celý život.“

Kuba: Josef Žofka byl ve svém oboru mistr nad mistry. Vyráběl na zakázku pro anglický královský dvůr, třeba paličky k bubnům pro anglickou gardu.

„Dělal koule do kulečnicku ze slonoviny a to dělal celé ručně, dovedl dělat úplně kulaté koule a k tomu ještě dělal tága.“

Martin: Ale jednou v životě přeci jen mladý Jindřich viděl, i jak pracuje jejich pila.

„Pak jednou přivezli motory a zase je odvezli. Potřebovali udělat na radnici novou vazbu, tak se u nás řezalo.“

Prokop: A to bylo naposledy, kdy Hýrkovi slyšeli zvuk své pily. Pilu nemohli využívat, přestože věděli, že dokumenty o jejím znárodnění jsou falešné. A to byl i důvod, proč jim nikdy, ani po revoluci, škodu za parkety stát neuhradil.

Emily: Komunistické praktiky pocítil Jindřich Hýrek i na vlastní kůži. Po Střední průmyslové škole v Jičíně nastoupil na ČVUT do Prahy. Po dokončení studia ve škole zůstal jako vědecký pracovník. Zároveň psal disertační práci. A to až do chvíle, než jeho sestra Květa na konci 70. let emigrovala

do Švédska. Květa Hýrková byla v nepřítomnosti odsouzena na tři roky do vězení se ztrátou majetku.

“Vzhledem k tomu, že žádný majetek neměla kromě oblečení a tak dále, tak k nám přišli čtyři lidi konfiskovat její majetek a hrabali se mým rodičům ve skříních. Já u toho tehdy byl. Když jsem vrátil její občanku, tak si mě šéf katedry zavolal a řekl: ‘Tak mi tady na vlastní žádost končíte od pondělí pracovní poměr.’ A šel jsem na třísměnný provoz do ČKD do montérek.”

Hana: Ale i tam se Jindřichu Hýrkovi líbilo. Kdekoli se ocitl se díky svému optimismu a znalostem techniky neztratil.

Martin: Na závěr jsme se ho zeptali, co by vzkázal budoucím generacím.

„Aby vaše generace co nejvíce využila svého intelektu. Ale já ty mladý generaci věřím.“

Emily: A my doufáme, že nám, pane Hýrku, věříte oprávněně!